

Aanvulling archeologievriendelijk bouwen

Op grond het uitgevoerde onderzoek (Rapport 19585, Schorn 2019) werden er in het plangebied hoge zwarte enkeerdgronden verwacht (esdek dikker dan 50 cm). Op grond van het bestemmingsplan Kom Budel (2015) van de gemeente Cranendonck betekent dit dat bij bouwplannen groter dan 500 m² en dieper dan 0,5 m (bij esdek) archeologisch onderzoek nodig is (paragraaf 24.2.1a). Het huidige bouwplan is ca. 2.700 m² groot. Daarnaast staat aangegeven voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde (paragraaf 24.5.2 uitzondering) dat bij ingrepen groter dan 500 m² en dieper dan 0,5 m (bij esdek) archeologisch onderzoek nodig is. Uit het booronderzoek is gebleken dat de bovengrond in het gehele plangebied minimaal tot een diepte van 70 cm -mv is verstoord en uit een laag humeus zand bestaat.

Dit betekent voor de eventueel aanwezige archeologische sporen dat deze vanaf 70 cm -mv intact kunnen worden aangetroffen en dus pas bij ingrepen die dieper reiken zou kunnen worden verstoord. De opdrachtgever had aangegeven dat hij de grond tot ca. 55 cm -mv zou afgraven.

In het advies van de ODZOB bij de beoordeling van het rapport wordt aangegeven: Verder vragen we om voor de maximale verstoringsdiepte uit te gaan van het archeologische niveau met daarbij opgeteld minimaal 30 cm als beschermingsmarge (zie ook de RCE Handreiking Archeologie vriendelijk bouwen, 2019). Dat betekent dat nader onderzoek nodig is bij alle ingrepen die dieper gaan dan 40 cm onder maaiveld.

De Handreiking Archeologie Vriendelijk Bouwen van de Rijksdienst voor Cultuur en Erfgoed (zoals deze al aangeeft een handreiking en geen wet) heeft betrekking op aangetoonde bekende archeologische vindplaatsen en is dus niet zomaar van toepassing op elke locatie waar potentiële archeologische sporen aanwezig zouden kunnen zijn, zoals voor de huidige situatie geldt.

De opdrachtgever (Vlassak Aannemingsmaatschappij BV) heeft duidelijk gemaakt in het uitgewerkte plan 'werkwijze ontgravingen in relatie tot Archeologie vriendelijk bouwen', de 'terreindoorsnede' en het 'ontgravingsplan' dat het totaal te verstoren vierkante meters voor de uit te voeren nuts-, riool-, infiltratie- en funderingeningrepen 327 m² bedragen. De verstoring van de funderingsingrepen (251 m²) vindt plaats tot 0,60 m –mv en de nuts-, riool- en infiltratie ingrepen (totaal 76 m²) vinden plaats tot 0,70 m –mv waardoor het planologische sporenniveau, dat vanaf 0,70 m –mv wordt verwacht, niet verstoord zal gaan worden.

Om toch zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de wensen van de archeologische adviseur van de ODZOB van de gemeente om een beschermingsmarge van 30 cm te hanteren (waarvoor geen wettelijk kader aanwezig is en de genoemde handreiking Archeologie Vriendelijk Bouwen van toepassing is op een geheel andere situatie dan de huidige) heeft de opdrachtgever aangegeven om de bouwputten niet dieper uit te graven dan 30 cm -mv, waardoor voor het grootste deel van het te verstoren oppervlak de ingrepen zelfs minder diep reiken dan 40 cm -mv zoals de archeologische adviseur in eerste instantie heeft aangegeven. Dit gebeurt op een zeer zorgvuldige manier door het inzetten van een lichte graafmachine, waardoor er een minimale verstoring van de bodem plaatsvindt. Tevens zal het middenterrein gedurende de bouwfase beschermt worden met rijplaten of korrelmix. Daarmee voldoet de opdrachtgever voor het grootste deel van het plangebied aan de richtlijnen die in de handreiking zijn gesteld, maar die niet van toepassing zijn op de huidige situatie.

Zoals opdrachtgever in zijn 'Werkwijze ontgraven ten opzichte van Archeologie Vriendelijk Bouwen' aangeeft doet hij allerlei inspanningen om de grond zo min mogelijk te verstoren en wordt zelfs het niet te bebouwen deel van het plan opgehoogd met 20 tot 35 cm t.o.v. het huidige maaiveld, waardoor ook daar de eventueel aanwezige archeologische waarden beter beschermd zijn.

Indien de opdrachtgever zich aan zijn eigen zeer zorgvuldig beschreven uitvoeringsplan met bijbehorende tekeningen houdt, zal er hoewel het bouwplan een oppervlakte heeft van 2.700 m², geen enkele verstoring plaatsvinden. Daarmee lijkt in voldoende mate te zijn aangetoond dat de archeologische waarden niet of niet onevenredig worden aangetast. Zeker als in ogenschouw wordt genomen dat bij de aanleg van een niet bouwwerk, zoals bijvoorbeeld drainage, er zonder problemen met de archeologie maximaal 500 m² tot grote diepte mag worden verstoord.

Misschien geheel ten overvloed, maar ik wil er toch nog een keer op wijzen, zoals uit het gehele bovenstaande verhaal blijkt, dat er geen sprake is van aantoonbare archeologische waarden, alleen van mogelijke aanwezige archeologische waarden, waarvan de sporen eventueel kunnen worden verwacht vanaf 70 cm -mv.